

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МЕДИЧНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ: ПОТЕНЦІАЛ ОДЕСЬКОГО РЕГІОНУ

Сич Т. І.

здобувач вищої освіти першого (бакалаврського рівня)

за спеціальністю 242 – Туризм

Науковий керівник: Олійник В. Д.

кандидат географічних наук, доцент

Міжнародний гуманітарний університет

м. Одеса, Україна

Медичний туризм – це форма міжнародної мобільності, коли люди подорожують в інші країни для отримання якісної, спеціалізованої або доступної за ціною медичної допомоги. За останнє десятиліття ця сфера стала важливим чинником розвитку національних економік, особливо в державах, що прагнуть диверсифікувати свої послуги на світовому ринку [1, с. 15–18]. Україна до 2022 року демонструвала позитивну динаміку в галузі медичного туризму завдяки високому рівню медичних кадрів, сучасному обладнанню та порівняно низькій вартості лікування [2, с. 24].

Однак після повномасштабного військового вторгнення країною-агресором у лютому 2022 року система охорони здоров'я України зазнала значних змін. Багато медичних закладів були пошкоджені або переорієнтовано на потреби Збройних Сил України та внутрішньо переміщених осіб, а логістичні ланцюги й безпекова ситуація зазнали глибоких трансформацій. Це вплинуло й на сектор медичного туризму, який був змушений пристосовуватися до нових реалій [3, с. 5–9].

Попри ці виклики, українська медична система, зокрема в окремих регіонах, зберігає потенціал для відновлення і подальшого розвитку медичного туризму. Одеса, як один із ключових центрів південного макрорегіону України, має унікальне поєднання факторів: наявність сучасних клінік, медичного персоналу з міжнародним досвідом, доступ до Чорного моря, логістичних можливостей, а також історичну репутацію курортного та лікувального регіону [4, с. 36–37].

Сфера медичного туризму в Україні перебуває у стадії поступової стабілізації й адаптації до нових реалій. Незважаючи на виклики та нестабільність, українські клініки продовжують приймати іноземних пацієнтів, зокрема з Молдови, Румунії, Польщі, Італії, Ізраїлю, Казахстану, Азербайджану та Німеччини [5, с. 12–14].

Одеса – один із перспективних центрів медичного туризму з сучасною медичною інфраструктурою, міжнародними стандартами обслуговування та зручним транспортним сполученням. Місто приваблює також комфортним кліматом і можливістю поєднати лікування з відпочинком [5, с. 30–32].

Медичні заклади регіону активно використовують телемедичні консультації та дистанційний супровід, що підвищує доступність послуг для іноземних пацієнтів [6, с. 40].

Переваги медичного туризму в Україні й Одесі:

- високий рівень кваліфікації лікарів;
- сучасне обладнання;
- індивідуальний підхід;
- конкурентні ціни порівняно з Європою та Ізраїлем;
- відсутність мовного бар'єру для російськомовних пацієнтів;
- гнучкі умови організації прийому [5, с. 50–52].

Водночас існують виклики: слабкий міжнародний маркетинг, нестача міжнародних акредитацій, недостатня державна підтримка та потреба оновлення цифрової інфраструктури. Важливо також посилювати довіру до безпеки й стабільності регіону.

Загалом, медичний туризм в Україні зберігає потенціал розвитку, а Одеський регіон активно інтегрується в міжнародний ринок медичних послуг.

Одеса є одним із провідних центрів розвитку медичного туризму в Україні завдяки унікальному поєднанню якісних медичних послуг, розвиненої інфраструктури та вигідного географічного розташування. Місто традиційно приваблює пацієнтів з країн Європи, СНД, Близького Сходу і навіть із далекого зарубіжжя. Проте сучасні умови вимагають від регіону адаптації до нових викликів, пов'язаних із забезпеченням безпеки та підвищенням конкурентоспроможності [7, с. 30–32].

У містах функціонує понад 30 приватних і державних медичних установ, орієнтованих на прийом іноземних пацієнтів. Серед них – клініки «Odrex», «Into-Sana», «Клініка Святої Катерини», які мають міжнародні сертифікати якості (ISO, JCI). Ці медзаклади спеціалізуються на таких напрямках:

– Стоматологія та імплантологія – завдяки сучасному обладнанню та використанню імпортованих матеріалів одеські стоматологи забезпечують високий рівень лікування із середнім часом перебування пацієнта 5–7 днів [8, с. 35].

– Репродуктивна медицина – одеські центри пропонують комплексні програми ЕКЗ, з урахуванням індивідуальних особливостей пацієнтів та міжнародних протоколів [9, с. 45].

– Пластична хірургія та косметологія – популярні процедури включають ринопластику, мамопластику, лазерну корекцію шкіри; середній термін перебування пацієнтів 7–14 днів із програмами реабілітації [6, с. 22].

– Кардіологія та ортопедія – завдяки кваліфікованим фахівцям, сучасному діагностичному обладнанню та багаторівневій реабілітації, Одеса приваблює пацієнтів із захворюваннями серця і опорно-рухового апарату [7, с. 50].

– Онкологія – застосування новітніх методів променевої терапії та хіміотерапії, участь у клінічних дослідженнях [9, с. 52].

Усі клініки надають послуги з організації трансферу, проживання, перекладу та юридичного супроводу, що сприяє зручності та довірі іноземних пацієнтів. Для полегшення комунікації більшість медзакладів забезпечують консультації англійською, а іноді й румунською та арабською мовами

Одеса має стратегічне розташування на Чорноморському узбережжі з розвинуеною транспортною мережею:

– Міжнародний аеропорт Одеси забезпечує регулярні рейси з Європи, Близького Сходу, СНД, що дає змогу пацієнтам легко дістатися міста. Відстань від аеропорту до основних клінік не перевищує 15 км, що робить логістику максимально зручною [8, с. 42].

– Морський порт та залізничне сполучення сприяють доступності для пацієнтів, які прибувають із сусідніх країн [7, с. 32].

– Розвинена готельна база: понад 200 готелів та санаторіїв різного рівня комфорту, серед яких як бюджетні, так і преміум-категорії, що дає змогу пацієнтам обирати оптимальні умови перебування під час лікування та реабілітації [6, с. 25].

– Рекреаційні зони – пляжі, парки, бальнеологічні курорти сприяють відновленню та покращенню загального стану здоров'я пацієнтів [7, с. 28].

Додатково, у місті активно розвиваються цифрові сервіси – онлайн-запис на консультації, телемедичні консультації з провідними фахівцями, електронні медичні карти, що підвищує зручність та доступність медичних послуг [9, с. 40].

Проте, аналіз сучасних тенденцій і досліджень свідчить, що для успішного розвитку медичного туризму в Одеському регіоні необхідне комплексне поєднання інноваційних цифрових рішень, активної міжнародної співпраці та системної державної підтримки. Таким чином, медичний туризм в Україні, зокрема в Одеському регіоні, має всі передумови для поступового відновлення та сталого розвитку. Реалізація комплексних заходів дозволить не лише відновити сектор, а й

трансформувати його у конкурентоздатну галузь, що принесе економічну вигоду і підвищить міжнародний імідж країни.

Отже, медичний туризм в Україні має всі умови для подальшого зростання, а Одеський регіон – перспективи стати одним із провідних центрів цієї сфери, що позитивно вплине на регіональний розвиток і інтеграцію України у світову медичну спільноту.

Література:

1. Мальська М. П., Бордун О. Ю. Медичний туризм: теорія і практика. Київ : Знання, 2021. 176 с.
2. Кудінова І. П., Грищенко О. С. Розвиток медичного туризму в Україні. *Вісник Черкаського університету*. 2022. Вип. 2(75). С. 23–25.
3. Міністерство охорони здоров'я України. Звіт про стан медичної інфраструктури 2023. URL: <https://moz.gov.ua/reports/2023>
4. Одеська міська рада. Звіт про розвиток медичного туризму в Одесі. Одеса, 2023. 42 с.
5. Мальська М.П., Бордун О.Ю. Медичний туризм в Україні: стан та перспективи розвитку. Київ : Наукова думка, 2024. 68 с.
6. Вісті Черкащини. Телемедицина та інновації у медичному туризмі. 2024. № 7(234). С. 20–42.
7. Кудінова І.П., Грищенко О.С. Сучасні медичні послуги в Україні: аналіз і тренди. Львів : Видавництво ЛНУ, 2023. 80 с.
8. Bookimed. Medical Tourism Ukraine Overview. 2024. URL: <https://www.bookimed.com/ukraine-medical-tourism/>
9. Novy Zir Clinic. Послуги офтальмології в Україні. 2023. 24 с.